การพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเล่านิทานประกอบภาพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

The development of activities to enhance the learning experience by telling stories with pictures to enhance the speaking ability for early childhood.

นิยม จันทะอักษร, อุไรวรรณ บัวเจริญ และ อรุณี สาลี
Niyom Chanthaaksorn, Uraiwan Buacharoen and Arunee Salee

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเล่านิทานประกอบภาพเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการใช้กิจกรรมการ 2) เปรียบเทียบความพร้อมทางด้านทักษะการพูดโดยใช้การเล่านิทานประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 /1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2563 ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร ตำบลชอนไพร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพ จำนวน 3 แผน และแบบประเมินการสังเกตทักษะทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร ซึ่งเป็นแบบรูปภาพจำนวน 3 ข้อ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 3 สัปดาห์ เป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และt-test แบบ dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะการพูด นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการพูดหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยมีทักษะการพูดด้านออกเสียงพูดชัดเจนมากที่สุดรองลงมา คือเล่าเรื่องได้เชื่อมโยงกับภาพ และพูดโต้ตอบ ได้เชื่อมโยงันและระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 3 สัปดาห์จากระดับค่าเฉลี่ย 44.2 , 56.6 และ 82 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์, การเล่านิทานประกอบภาพ, การพูด

Abstract

A study on the development of activities to enhance the learning experience by telling stories with pictures to enhance the speaking ability for early childhood children. The objective of the study is to 1) To study the development of speaking skills of preschool children by using the activity 2) to compare readiness of speaking skills by using storytelling with pictures. The sample group used in the study was preschool children of kindergarten year 1/1 studying in the first semester of the academic year 2020 at the child Development center, Chonprai subdistrict administrative organization, Chonprai Sub-district, Muang district, Phetchabun province. Which is derived from a specific selection The tools used in the study consisted of a learning experience plan using three storytelling activities with pictures and an observation assessment on early childhood speech skills within the child development center, Chonprai Subdistrict administrative organization. Which is a picture type, number 3 questions. The duration of the study was 3 weeks. The study was a sample one-group trial, pre- and post-test the statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test on dependent samples.

The results of the research were as follows: After organizing the learning experience by using storytelling activities with pictures, preschool children develop their speaking skills. The students had a higher average score on speaking skills after the activity than before the activity. With the most pronounced speaking skills, followed by That is, storytelling was connected with visuals and conversations were connected, and at the high level, there was continuous improvement over 3 weeks from mean levels 44.2, 56.6 and 82, respectively.

Keywords : organizing experience-enhancing activities, storytelling with pictures, speaking

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กก่อนวัยเรียนหรือเด็กที่มีอายุ 3 – 5 ขวบ เป็นอย่างมากเพราะนิทานเป็นเรื่องของความบันเทิงฟังแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ให้ข้อคิดและคติเตือนใจและนิทานยังเป็นสื่อที่มีพลังมากมายในการเปลี่ยนแปลงเด็ก เด็กสามารถตอบสนองต่อการเล่านิทานได้อย่างดีตั้งแต่ในวัย ทารก (วาโร เพ็งสวัสดิ์.2541:47-57) นิทานนอกจากจะให้ความบันเทิงฟังแล้วเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วในนิทานยังมีเนื้อเรื่องที่หลากหลายและผู้เล่าควรเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมที่จะทำให้เด็กฟังแล้วสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ซึ่งเทคนิคดังกล่าวก็คือการเล่าแบบเล่าเรื่องซ้ำเพราะคุณค่าต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในนิทานจะถูกประทับไว้ในใจเด็กอย่างลึกซึ้งการที่เด็กฟังนิทานซ้ำๆ ไม่ใช่เพื่อจดจำเพราะเด็กในวัยนี้พัฒนาการอย่างพิเศษของการจดจำที่แม่นยำเด็กส่วนมากสามารถจำนิทานได้หลังจากฟังนิทานเพียงครั้งเดียวหากแต่การเล่านิทานซ้ำๆ กันเป็นเวลานั้นช่วยให้เซลล์สมองของเด็กสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น หมายถึง ความสามารถในการจับใจความและการเรียนรู้ก็จะมากขึ้นด้วย (มานิตตาลี โทชวลิต.2544: 45- 46) การเล่านิทานซ้ำ ๆ ช้า อีกจะช่วยให้พลังในส่วนลึกของนิทานสามารถเข้าไปมีอิทธิพลกับจิตใจของเด็กซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถจับใจความ เก็บเอาความคิด และความหมายในนิทานเข้าไป พัฒนาเป็นความเข้าใจอย่างถ่องแท้ภายในตัวของเขาเองซึ่งจะเป็นความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และยาวนาน มากกว่าการเล่าเพียงครั้งเดียวในการเล่าเรื่องในครั้งต่อไป อาจเปลี่ยนจากที่นักเรียนเคยเป็นแต่เพียง ผู้ฟังมาเป็น พูดหรือผู้เล่าและพร้อมกันนี้นอกจากจะเป็นผู้เล่าแล้วก็จะได้เข้าถึงเรื่องราวโดย ผลัดเปลี่ยนไปเป็นผู้แสดงประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อให้เข้าใจในเนื้อเรื่องได้ชัดเจนลึกซึ้งด้วย และด้วยวิธีการนี้นิทานเข้าถึงธรรมชาติของเด็กและพัฒนาทักษะการจับใจความเด็กโดยไม่รู้ตัวในขณะเดียวกันนักเรียนก็เรียนรู้คุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ (ศรีรัตน์เจิงกลิ่น จันทร์.2538: 64-65)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น และสภาพปัจจุบันในชั้นเรียนอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร ที่นักเรียนยังขาดการกระตุ้นด้วยกิจกรรมที่หลากหลายส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการพูด การฟัง ไม่เต็มตามศักยภาพ ผู้ศึกษาจึงต้องการพัฒนาทักษะการพูด การฟัง ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ของโรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม (เล่านิทานประกอบภาพ) ซึ่งจะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะการพูด การฟังที่ดี เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560:3
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่านิทานประกอบภาพของเด็กปฐมวัย
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใชแผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุมตัวอยาง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 /1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชอนไพร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 3 แผน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทาง(ภาษาไทย) หรับเด็กปฐมวัย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน โดยทดสอบวันละ 3 ข้อ เป็นเวลา 3 สัปดาห์

2. ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาความพร้อมทาง(ภาษาไทย) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้สอนเองซึ่งเป็นเวลาเรียนปกติ โดยดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ในหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ด้าน ภาษาไทย จำนวน 3 เรื่องจำนวน 3 แผน

3 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียน ทำการทดสอบหลังเรียนทันที โดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทาง (ภาษาไทย) ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบทดสอบความพร้อมทาง (ภาษาไทย) สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมนิทาน ตรวจให้คะแนนและนำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาเปรียบเทียบ ผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมนิทาน โดยการวิเคราะห์ค่า t-test Dependent-samples

ผลการวิจัย

หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะการพูด นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการพูดหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยมีทักษะการพูดด้านออกเสียงพูดชัดเจนมากที่สุดรองลงมา คือเล่าเรื่องได้เชื่อมโยงกับภาพ และพูดโต้ตอบ ได้เชื่อมโยงันและระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 3 สัปดาห์จากระดับค่าเฉลี่ย 44.2 , 56.6 และ 82 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทาน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องมาจากเด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือสื่อหลายประเภท ซึ่งสื่อมีความเหมาะสมกับวัยและจากการกระตุ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่านิทานจะทำให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการ การเล่นตามมุมประสบการณ์ การไปแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีประสบการณ์ตรง มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการคิดสร้างสรรค์จินตนาการอย่างมีเหตุผล และได้ลงมือกระทำเป็นการสร้างองค์ความรู้ เด็กสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ของ เอ็ดการ์เดล (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 56 ; อ้างอิงจาก Edgar Dale. 1986 : 47) ที่ค้นพบว่าวิธีการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูล ที่เป็นจริง ทำให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและได้เรียนรู้จากการค้นพบ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังทัศนคติ และพฤติกรรม ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ การกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า เช่น การฟังเพลงบรรเลงในขณะที่เด็กทำกิจกรรม การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง ประกอบท่าทาง สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็กปฐมวัย ที่ชอบร้องรำทำเพลง ชอบเล่นและสำรวจค้นคว้า สนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความอยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่แปลกใหม่ การที่เด็กได้รับประสบการณ์และการกระตุ้นจากสิ่งเร้าทำให้เด็กเข้าใจและรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญ สำหรับการเรียนรู้ของเด็กซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดิวอี้ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2545 : 65 ; อ้างอิงจากDewey, J. 1980 : 199)